

The background of the cover is a photograph of the flag of Zeeland, which has three horizontal stripes of blue, white, and blue, with a yellow shield in the center containing a red lion. The flag is flying on a tall pole against a blue sky with white clouds. To the left, a portion of a brick church tower is visible. In the foreground, there are several white, curved, wavy lines that sweep across the bottom half of the image.

Uitvoering Regionale Mobiliteitsstrategie

Voortgangsrapportage Regionale Mobiliteitsstrategie

Algemeen

Onderwerp:	Regionale Mobiliteitsstrategie
Document:	Voortgangsrapportage
Periode:	November, december 2024, januari 2025
Status:	
Datum:	11 maart 2025
Bestuurlijk opdrachtgever:	Dhr. A.J. van der Maas

Omschrijving

Door de 13 Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland is in 2022 de Regionale Mobiliteitsstrategie (RMS) vastgesteld. Hierin wordt geconstateerd dat voorzieningen (onderwijs, werk, winkels, gezondheidszorg....) in de provincie steeds slechter bereikbaar worden en de leefbaarheid van de regio daarmee onder druk komt te staan.

In Zeeland willen we de bereikbaarheid voor alle mensen op alle dagen van de week van 6.00 uur 's ochtends tot 23.00 uur 's avonds garanderen. Daarvoor werken we toe naar een systeem met vaste dienstregelingen en vaste routes in combinatie met vraaggestuurde flexibele, fijnmazige mobiliteit. Het nieuwe OV-systeem maakt dorpen, steden en wijken beter bereikbaar, ook in de avonden en weekenden. De grote lijnen van de bus worden directer, het plannen, boeken en betalen van een reis makkelijker en de bereikbaarheid van Zeeland beter.

Op 19 april 2024 is voor de uitvoering van de Regionale Mobiliteitsstrategie (RMS) een statenvoorstel vastgesteld, dat de aanpak voor de komende periode beschrijft:

- 1) Met Startprojecten wordt per regio het flexibele, fijnmazige mobiliteitssysteem neergezet. Als het totale systeem goed werkt, worden de stappen gezet om ook de buslijnen naar de toekomstige situatie om te zetten.
- 2) Vanwege onze positie als landelijke pilot ondersteunt het Rijk bij het uitvoeren van de Regionale Mobiliteitsstrategie in Zeeland, waarbij het continu ook kijkt naar de mogelijkheid om dit ook in andere delen van Nederland toe te passen.
- 3) Besluitvorming over de governance voor en oprichting van de mobiliteitscentrale wordt in gang gezet en er wordt gewerkt aan de inrichting daarvan.
- 4) De verlenging van de concessie voor de jaren 2025 en 2026 wordt vastgelegd in de context van de komende jaren te zetten stappen.
- 5) De aanbesteding voor de busconcessie wordt opnieuw opgestart.

Met voortgangsrapportages wordt over periodes van 3 maanden de voortgang beschreven van die aanpak. Daarbij zal worden aangesloten bij de momenten dat de voortgangsrapportages voor de grote projecten worden opgemaakt.

Belangrijkste ontwikkelingen

- Voorbereiding gemeenschappelijke regeling
- Voorbereiding startproject Schouwen-Duiveland
- Implementatie digitaal systeem dispatcher
- Binnen komen inschrijvingen op busconcessie

Status en voortgang

Beheersaspect:	Kwaliteit	Geld	Tijd	Risico	Omgeving
Status:					
Voortgang:					

Voortgang algemeen

In december 2024 zijn de inschrijvingen voor de aanbesteding van de busconcessie binnengekomen. EBS en Arriva hebben een inschrijving gedaan. De verwachting is dat na de beoordeling op 18 maart tot besluitvorming over de gunning kan worden gekomen.

In de periode november-januari zijn de laatste stappen gezet om het nieuwe systeem in de vorm van de Flex te introduceren op Schouwen-Duiveland. Het beschikbaar komen van het digitale systeem, de dispatcher, was een belangrijke voorwaarde om te kunnen starten. Met gemeente Schouwen-Duiveland, Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland en de vervoerder zijn de laatste stappen voorbereid. Voor de eerste weken in februari is een testpanel opgezet.

Om in de laatste twee jaar van de huidige busconcessie een goede kwaliteit van vervoer te kunnen garanderen zijn met Connexxion gesprekken gevoerd over de rituitval. Door problemen met het materieel en personeelstekort liep de rituitval in de tweede helft van 2024 op. Connexxion heeft laten zien hoe zij verbetermaatregelen uitvoeren. Voor wat betreft het personeelstekort is te zien dat Connexxion al veel heeft gedaan, maar dat er nog een extra stap nodig is. Daarom is afgesproken een grootschaliger wervings- en opleidingstraject voor chauffeurs op te zetten.

Vooruitlopend op de besluitvorming over de governance van de mobiliteitscentrale zijn door de kwartiermaker stappen voorbereid om de huidige Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland al deels te laten functioneren als mobiliteitscentrale.

Vaste verbindingen (bus, trein en Westerschelde Ferry)

Status:

Voortgang:

In december 2024 zijn de inschrijvingen voor de aanbesteding van de busconcessie binnengekomen. EBS en Arriva hebben een inschrijving gedaan. Na een check op de geldigheid van de inschrijvingen is de beoordeling hiervan gestart. De verwachting is dat op 18 maart een besluit over gunning van de concessie kan worden genomen.

Na een eerste helft van 2024 met relatief weinig rituitval bij Connexxion werd na de zomer een stijgende trend in de rituitval geconstateerd. Daarover is het gesprek aangegaan met Connexxion, mede vanuit het eerdere verbeterplan dat door Connexxion is opgesteld. Er is in de tweede helft van 2025 sprake geweest van een samenloop van twee zaken. Een bekend vraagstuk is het personeelstekort. Connexxion heeft laten zien welke acties heeft genomen om dit tekort op te lossen. Duidelijk is de forse inspanning die hierop is gezet. De constatering is dat dit het probleem niet heeft opgelost, aangezien er ook nog sprake is van een hogere uitstroom van personeel door de krappe arbeidsmarkt en onzekerheid rond de aanbesteding van het busvervoer. Op 31 januari zijn afspraken gemaakt om een breder wervings- en opleidingstraject op te zetten. Ook gericht om voldoende personeel in de nieuwe concessieperiode te hebben. Daarnaast was er meer uitval van materieel te zien. Bussen worden naar het einde van de concessie toe ouder en vragen meer onderhoud. Connexxion heeft aangegeven welke maatregelen zij heeft genomen om het onderhoud te verbeteren. In de komende maanden wordt de rituitval vanuit de provincie scherp opgevolgd en op basis van de gemaakte afspraken wordt verbetering ten opzichte van de tweede helft van 2024 verwacht.

Na het besluit van de staatssecretaris over het proefbaanvak ERTMS is het een roerige periode geweest met veel gesprekken over de gevolgen en lobby gericht op de Tweede Kamer. Vanuit de Provincie Zeeland is daarnaast aangestuurd op gesprekken van het programma ERTMS (de organisatie die met uitrol van ERTMS in Nederland bezig is) met de diverse organisaties in Zeeland, zoals gemeenten, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven. Om op te halen wat de mogelijke gevolgen zijn en te bespreken welke mogelijkheden er zijn om negatieve gevolgen te beperken.

Vanaf 1 januari is de Provincie Zeeland de voorzitter van de landsdelige spoortafel Zuid-Nederland. Dat voorzitterschap rouleert tussen de Provincie Noord-Brabant, Provincie Limburg en Provincie Zeeland. Dit betekent naast het organiseren van de landsdelige overleggen en deelname aan de landelijke overlegtafels, dat adviezen over bijvoorbeeld vervoerplannen van NS en ProRail voor de zuidelijke provincies vanuit ons worden opgesteld met input van de andere twee provincies.

Pilot en startprojecten

Status:

Voortgang:

Het startproject voor Schouwen-Duiveland is in november, december en januari definitief in de steigers gezet. Afgesproken is om eerst twee weken te werken met een testpanel. Met dit testpanel is onder andere uitvoering gegeven aan het goed luisteren naar hoe reizigers het nieuwe systeem ervaren. Daarnaast geeft het testpanel snel inzicht in zo veel mogelijk zaken die nog niet goed werken, zodat deze kunnen worden opgelost. De reizigers die in het testpanel deelnemen reizen in die eerste twee weken gratis met Flex. Zij worden aangemoedigd om zoveel mogelijk feedback (positief of negatief) te geven, doordat onder de ingediende feedback nog bonnen worden verloot. Doel was te gaan werken met een testpanel van 40 personen. Nadat aanmelding onder het testpanel open was gesteld en dit door de gemeente Schouwen-Duiveland onder de aandacht was gebracht zat dit snel vol. Daarom is uiteindelijk een testpanel van 50 personen gevormd. Hierin zitten verschillende typen reizigers van verschillende leeftijdsgroepen en uit verschillende woonplaatsen verspreid over het eiland.

De gemeente Schouwen-Duiveland heeft gezorgd dat de hub-borden binnen de bebouwde kom werden geplaatst, zodat zichtbaar is waar de opstappunten zich bevinden. Buiten de bebouwde kom wordt de mogelijkheid geboden om voor de deur opgehaald te worden. De verwachting is dat opstappunten buiten de bebouwde kom kunnen zorgen voor verkeersonveiligheid op de wegen daar.

In een eerder stadium waren al de afspraken vastgelegd met de Gemeentelijke Vervoerscentrale over voldoende beschikbaar personeel en met de vervoerder over voldoende chauffeurs en voertuigen. In deze maanden zijn met regelmaat gesprekken gevoerd om een vinger aan de pols te houden dat de voorbereidingen goed verlopen.

Aangezien landelijk de volledige werking van OV-pay is vertraagd leverde dit een vraagstuk op voor het gebruik van verschillende abonnementsvormen en OV-kortingsproducten in Flex. Uiteindelijk heeft de Gemeentelijke Vervoerscentrale dit vraagstuk op kunnen lossen, waardoor deze producten ook vanaf de start bruikbaar zijn in Flex. Uitzondering daarop is Zeeland Voordeel. Vanwege het specifieke karakter van dit product dienen hier nog eerst afspraken met Connexxion over te worden gemaakt, voordat dit kan worden gebruikt. Het OV-studentenreisproduct is tevens gewoon bruikbaar. Binnen de regelgeving zit hier geen belemmering op, hoewel ministerie van IenW met ministerie van OCW nog aan het bezien is hoe de bekostiging georganiseerd moet worden.

Belangrijk uitgangspunt voor communicatie wat betreft de startprojecten is dat de reiziger centraal staat. Om te beginnen is het werken met een testpanel daar een uitwerking van. Onder de vlag van Reizen door Zeeland wordt nauw samengewerkt met de gemeente Schouwen-Duiveland. De grote lijnen van communicatie zijn voor Zeeland breed vastgesteld onder die vlag, de verantwoordelijkheid voor de communicatie over het nieuwe OV-systeem richting inwoners en reizigers van Schouwen-Duiveland ligt logischerwijs bij de gemeente.

Doelstelling van communicatie is om 1) bewoners te informeren over het nieuwe systeem, 2) uit te leggen waarom we het invoeren en hoe het werkt, 3) hen te verleiden om de nieuwe reismogelijkheden te gebruiken en tot slot, 4) hun feedback en ervaringen te horen. Om deze doelstellingen te bereiken, worden verschillende communicatielijnen en bijpassende middelen ingezet, zie hieronder. Met de eerste berichten en de voorbereidingen is in januari gestart. Uitvoering loopt door in februari en later.

- Testpanel: werven van leden, instructie, feedback verzamelen.
- Een bijeenkomst om partners te betrekken en te activeren hun achterban kennis te laten maken met het nieuwe systeem, denk aan: dorpsraden, onderwijsinstellingen, toeristische organisaties, belangen- reizigers- en burgerorganisaties, ondernemersverenigingen, ouderenbonden, reizigersoverleg OPOV.
- De publieke introductie van het nieuwe systeem in de vorm van advertenties en artikelen via gemeentelijke kanalen zoals social media, lokale media, driehoeksborden in het straatbeeld. Testpanelleden fungeren als ambassadeurs.
- Specifieke communicatiecampagnes gericht op doelgroepen, achtereenvolgend: scholieren, ouderen en WMO-doelgroep, bedrijven, toeristen. De fasering en intensiteit van communicatie wordt aangepast aan het gebruik, het succes van de Flex.
- Zeeland-brede communicatie: actieve persbenadering, campagne rond Flex en de nieuwe app Reizen door Zeeland, centrale website www.reizendoorzeeland.nl, nieuwe opzet nieuwsbrief.

Digitaal instrumentarium

Status:

Voortgang:

Het ministerie van IenW is ten behoeve van Zeeland met Padam/ Siemens een contract aangegaan van een digitaal systeem, de dispatcher. De grootste rol is dat dit systeem de ritplanning automatiseert. Op basis van de aangegeven rit en bijvoorbeeld ook op welke aansluiting met ander vervoer dit moet aansluiten, zorgt de dispatcher dat wordt ingepland welk voertuig op welk moment ergens moet en kan zijn. Daarbij ook kijkend of er zonder te grote vertragingen combinaties tussen de ritten van verschillende personen kan worden gemaakt.

Hieraan is een app gekoppeld, die nu functioneert onder de naam Reizen door Zeeland. Wanneer iemand daarin aangeeft van a naar b te willen gaan, wordt op de achtergrond de ritplanning gedaan, waarna dus wordt aangegeven hoe laat iemand op zal worden gepikt. Zodra iemand boekt krijgt de chauffeur op de on board unit (op een scherm) aangegeven welke rit is ingepland en de geadviseerde route om te rijden. Zodra de chauffeur onderweg is naar de plek om de reiziger op te halen kan door de reiziger dit ook in de app worden gevolgd.

In januari zijn de belangrijkste onderdelen in samenwerking met de Gemeentelijke Vervoerscentrale in gereedheid gebracht voor het kunnen starten met het startproject begin februari.

Mobiliteitscentrale

Status:

Voortgang:

In november en december 2024 zijn in OZO-verband de voorstellen besproken om het traject van zienswijzen op het gaan deelnemen aan de GR voor Gemeenteraden en Provinciale Staten te gaan starten. Uit de gesprekken is gebleken dat er met name op het punt van de verwachte kosten en dekking daarvan bij een aantal gemeenten nog meer zekerheid aan de voorkant werd gezocht. Dit heeft betekend dat verdere uitwerking en bespreking nog in januari is doorgelopen.

Om zorg te dragen dat als gevolg van deze vertraging de uitvoering van de Regionale Mobiliteitsstrategie geen vertraging oplevert, wordt vooruitlopend op de verdere besluitvorming gezorgd dat de Gemeentelijke Vervoerscentrale al taken kan opbouwen die voorzien zijn voor de Mobiliteitscentrale.

Met het ministerie van IenW is de inzet vanuit de eerder toegezegde 6 miljoen besproken voor de opbouw van de mobiliteitscentrale. Het ministerie van IenW heeft inmiddels toegezegd in 2025 en 2026 voor deze opbouw ook een financiële bijdrage te leveren.

In de Commissie Economie van 21 februari 2025 is gevraagd naar de wijze waarop ontschotten en het proces daartoe is vormgegeven. In de eerste plaats zijn daartoe met samenwerkingsorganisaties en gemeenten afspraken gemaakt en vastgelegd voor het opnemen van Flex in de contracten voor doelgroepenvervoer die met vervoerders worden vastgelegd (via een aanbesteding). Daarmee wordt gezorgd dat voor Flex en doelgroepenvervoer er van dezelfde voertuigen (en chauffeurs) gebruik kan worden gemaakt, waarbij het kan zorgen dat er voor de combinatie meer chauffeurs en voertuigen benodigd zijn. Via de dispatcher zoals hiervoor beschreven worden ritten gecombineerd ingepland. Daarbij is de mogelijkheid dat reizigers samen in een rit worden meegenomen mede bepaald door de indicatiestelling van een WMO-reiziger.

Bij de toewerken naar de definitieve governance van de mobiliteitscentrale wordt vastgelegd dat er de eerste vijf jaar sprake is van een gefixeerd vervoersbudget. Vanuit de Provincie betreft dit budget voor de bus en voor Flex, voor de gemeenten voor doelgroepenvervoer. Beoogd wordt dat via de Gemeenschappelijke Regeling overkoepelend wordt geadviseerd op de inzet van het totale vervoersbudget, waarbij de besluitvorming daarover vervolgens voor de bus is belegd bij de Provincie, voor Flex gezamenlijk gebeurt door Gemeenten en Provincie en voor doelgroepenvervoer door de gemeenten. Doordat de combinatie van fixatie van budgetten en gezamenlijke standpuntbepaling in de GR over optimale inzet op het totale budget, wordt er conform de Regionale Mobiliteitsstrategie gezorgd dat er samenhangend wordt besloten tot de beste inzet van het budget voor de bereikbaarheid in Zeeland zonder dat verantwoordelijkheden van Gemeenten of Provincie verschuiven.

Landelijk is een interdepartementale verkenning gestart door de ministeries van IenW, OCW, VWS, BZK en Financiën naar de ontwikkeling van publieke mobiliteit. Hierbij wordt overkoepelend gekeken of nationaal stelselwijzigingen nodig zijn om de ontwikkeling van publieke mobiliteit te versterken.

Richting de doelgroep inwoners en reizigers is besloten om de 'mobiliteitscentrale' om te dopen tot de 'Vervoercentrale'.

Hubs en opstappunten

Status:

Voortgang:

In voortgangsrapportage over de periode augustus- oktober 2024 is aangegeven dat in 2024 elf subsidieaanvragen zijn gedaan voor hubontwikkeling. Toen dienden nog negen aanvragen beoordeeld te worden. Vijf van deze aanvragen zijn ondertussen positief beschikt. De vier overblijvende subsidieaanvragen zijn nog in behandeling.

De gemeente Veere ontvangt van de Provincie een subsidiebedrag van maximaal €52.604,-- om de bestaande halte aan de Kadetweg in Serooskerke op te waarderen tot ov-hub. Ook wordt de aanrijroute veiliger door de aanleg van verlichting. Voor de toekomstige buslijn tussen Sint-Maartensdijk en Bergen op Zoom komt in Poortvliet een nieuwe, ruime hub aan de Paasdijkweg. De Provincie draagt maximaal €163.525,-- bij. De gemeente Schouwen-Duiveland krijgt subsidie om bestaande haltes aan de Parallelweg in Bruinisse (maximaal €43.018,-- subsidie) en de Stationsstraat in Nieuwerkerk (maximaal €37.285,-- subsidie) op te waarderen tot hubs. Er worden onder meer overdekte fietsenstallingen toegevoegd. Omdat de bus vanaf eind 2026 een andere route rijdt door Axel wil de gemeente een nieuwe halte aanleggen aan de Zuidsingel. De Provincie steekt maximaal €53.906,-- in de nieuwe halte, waarvan de aanleg wordt gekoppeld aan groot onderhoud aan de Zuidsingel in 2026.

De Provincie heeft in goed overleg met gemeente Vlissingen en partners procesafspraken gemaakt over de herinrichting van het Stationsgebied in Vlissingen. Dit project valt onder 'Wind in de Zeilen'. Ook is de Provincie in goed overleg met de Gemeente Goes over de herinrichting van het Stationsgebied aldaar, waar naar verwachting in de eerste helft van 2025 duidelijkheid komt over de voorkeursvariant(en) voor herinrichting.

Totaalplanning

Status:

Voortgang:

De totaalplanning ligt nog steeds op koers om in de verschillende stappen in 2025 en 2026 Flex in heel Zeeland in te voeren en tegelijkertijd bij goede werking in een regio ook naar de dienstregeling nieuwe concessie voor de bus te gaan.

Financieel

Status:

Voortgang:

Met de afspraken met betrekking tot de verlenging van de concessie en met de uitkering van extra middelen (Motie Bikker) door het Rijk zijn er voldoende financiële middelen beschikbaar voor de geplande uitvoering van de RMS.

Risico's

Status:

Voortgang:

Als top risico's worden momenteel gezien:

- 1) Flex blijkt veel populairder dan verwacht.
Bewust is gekozen om met Flex de drempels voor reizigers op alle facetten zo laag mogelijk te houden. De kosten van Flex blijven behapbaar vanwege de koppeling met de WMO-vervoercontracten en de efficiëntie die daarmee behaald wordt. Wanneer Flex te populair wordt dan ontstaat dit de inschatting uit deze contracten, waardoor de kosten snel kunnen oplopen. In dat geval zal er of extra budget moeten worden toegekend (door totale budget te verhogen of te schuiven tussen busconcessie en Flex) of in de spelregels met hogere drempels moeten gaan worden gewerkt. Het verhogen van drempels heeft hierin niet te voorkeur.

2) Implementatie van de nieuwe busconcessie

Bij de start van verschillende nieuwe concessies in Nederland is te zien dat er problemen zijn als gevolg van een slechte overgang tussen vervoerders, netcongestie, of het niet tijdig beschikbaar zijn van de nieuwe bussen. In de eisen en gunningscriteria van de aanbesteding is de implementatie al een belangrijk aandachtspunt geweest. Het opvolgen van de implementatie zal na gunning een belangrijk proces worden, om risico's op problemen bij de start van de nieuwe concessie te verminderen.

Legenda status en voortgang

	Groen	Op orde
	Oranje	Er dreigen afwijkingen
	Rood	Bijstelling is noodzakelijk
		Positieve ontwikkeling
		Gemiddeld ontwikkeling
		Negatieve ontwikkeling